

Miljöledningsarbete 2023

Redovisning av Försvarshögskolans miljöledningsarbete
2023 enligt förordning (2009:907) om miljöledning i
statliga myndigheter.

Ö 93/2024

Försvarshögskolan

Redovisning av miljöledningsarbetet 2023

Försvvarshögskolan

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1. Miljöledningssystemet

Basfakta

Antal årsarbetskrafter: 415

Antal kvadratmeter: 21142

Miljöcertifiering, miljöpolicy och miljöutredning

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Nej

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Försvvarshögskolans kärnverksamhet är utbildning och forskning inom området försvar, krishantering och säkerhet. Lärosätet följer gällande miljölagstiftning samt de föreskrifter och miljökrav som högskolan berörs av. Miljö- och hållbarhetsarbetet genomförs i enlighet med högskolelagen, Agenda 2030 och Klimatramverket för universitet och högskolor.

Försvvarshögskolan arbetar för en hållbar utveckling där miljö- och klimathänsyn integreras i hela verksamheten. Högskolan verkar för att kontinuerligt minska den miljö- och klimatpåverkan verksamheten ger upphov till och bidrar till att skapa ett hållbart samhälle genom forskning, utbildning och samverkan.

För att ständigt förbättra miljöarbetet ska Försvvarshögskolan:

- Utbilda medarbetare, studenter och deltagare i uppdragsutbildningar om miljö- och hållbarhetsfrågor så att de i sina nuvarande respektive framtida yrkesroller kan bidra till en hållbar utveckling.
- Uppmuntra och skapa förutsättningar för medarbetare att bidra till hållbar utveckling genom forskning, utbildning och samverkan inom området försvar, krishantering och säkerhet.
- Hushålla med energi, varor och material, hantera avfall och restprodukter med miljöhänsyn.
- Minska utsläpp från tjänsteresor kontinuerligt i enlighet med Försvvarshögskolans resepolicy.
- Ställa miljökrav i inköp och upphandling som bidrar till Försvvarshögskolans mål för miljö och hållbar utveckling.
- Samverka med andra myndigheter, studentkårer och det omgivande samhället för att bidra till en hållbar utveckling.

- Kommunicera miljö- och hållbarhetsarbetet internt och externt. Detta för att inspirera och sprida kunskap samt för att säkerställa ett bra miljö- och hållbarhetsarbete vid Förvarshögskolan.

3. Vilket år uppdaterade myndigheten senast sin miljöutredning?

2020

Aktiviteter, mål, åtgärder och måluppfyllelse

Direkt miljöpåverkan

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

Avfallshantering och resursanvändning
 Energianvändning
 Tjänsteresor
 Arbetspendling

Ange inom vilka kategorier mål har upprättats för direkt miljöpåverkan:

Tjänsteresor
 Energianvändning
 Resurshushållning och avfallshantering

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för aktiviteter med en direkt betydande påverkan på miljön?

1. Förvarshögskolan ska årligen öka andelen sorterat avfall (matavfall och avfall som kan materialåtervinnas).
2. Förvarshögskolan ska årligen minska energianvändningen per helårsanställd, helårsstudent och per kvadratmeter. För år 2023 ska energianvändningen inte vara högre än 2022 kWh per årsarbetskraft och helårsstudent.
3. Förvarshögskolan ska minska koldioxidutsläppen från resor i tjänsten med 14 procent per årsarbetskraft till utgången av 2023 jämfört med 2019.

Förvarshögskolan har för närvarande ingen målsättning för arbetspendling då tjänsteresorna bedöms vara ett mer prioriterat område. Dock pågår kontinuerligt arbete med exempelvis förbättring av digitala möten samt förbättrade möjligheter till cykling för att möjliggöra en minskning av utsläpp från arbetspendling.

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

1. Avfallshantering och resursanvändning:

Under hösten 2023 har matavfallsinsamling införts i pentryn och café på FHS i Stockholm. Förvarshögskolan fortsätter också att arbeta med återbruk av gamla

möbler istället för nyinköp. Under 2023 har 18 stolar rekonditionerats och klätts om.

2. Energianvändning:

Försvvarshögskolan har ett grönt hyresavtal, vilket är ett tilläggsavtal till det ordinarie hyresavtalet som FHS har med Akademiska hus på Campus KTH i Stockholm. I enlighet med avtalet har arbetet fortsatt med byte till LED-armaturer. 2022 intensifierades arbetet med energibesparingar och dessa insatser fortsatte under 2023, med exempelvis kortare drifttider av ventilationssystemet.

3. Tjänsteresor:

Anställda på FHS har tillgång till Zoom och Microsoft Teams för att genomföra digitala möten och utbildningar och högskolan fortsätter att erbjuda stöd för anställda inom digital mötesteknik.

Försvvarshögskolan gick under 2023 med i NollZon, ett initiativ som syftar till att öka andelen elbilar vid beställning av taxi.

Under 2023 har FHS ändrat metod för uppföljning av utsläpp för tjänsteresor, vilket beskrivs under del 2, fråga 1. 4. Förutom att ändringen leder till en mer korrekt rapportering har det också lett till nya kunskaper om högskolans resor. Dessa kunskaper kommer vara ett användbart underlag i arbetet med att minska utsläpp från tjänsteresor. Högskolan har fortsatt också ett mål att minska utsläpp för resor (både tjänsteresor och studentresor) med 21 procent till 2025 jämfört med år 2019.

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts.

1. Avfallshantering och resursanvändning:

Målet att öka andelen sorterat avfall från Försvvarshögskolan har enligt redovisad statistik från Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) samt PreZero uppnåtts. Enligt statistiken är andelen sorterat avfall 71 procent 2023.

Detta innebär en ökning med 13 procent från föregående år. Den stora förändringen beror inte på en ökning i sorterat material utan på väsentligt mindre mängd osorterat avfall än tidigare år, enligt SVOAs redovisade statistik (42 procent lägre än det osorterade avfallet 2022.) Förändringen bedöms osäker och leder till osäkerhet i måluppfyllnad. FHS kommer under 2024 undersöka orsaken.

2. Energianvändning:

Målet för 2023 var att minska energianvändningen per årsarbetskraft och helårsstudent samt per kvadratmeter. Per årsarbetskraft och helårsstudent skulle energianvändningen ligga under 2022 kWh. Utfallet för 2023 är 1816 kWh/årsarbetskraft och helårsstudent vilket är väl under målsättningen, och kan förklaras med att antalet årsarbetskrafter och helårsstudenter tillsammans har ökat med 101 personer. Energianvändningen per kvadratmeter har däremot ökat från 133 till 138,5 kWh/m². Kvadratmeterytan är densamma som år 2022.

3. Tjänsteresor:

Under denna fråga rapporteras högskolans mål för tjänsteresor enligt samma metod som tidigare år, alltså inklusive både tjänsteresor och studentresor. Målet

för 2023 var att minska koldioxidutsläpp från tjänsteresor med 14 procent/årsarbetskraft jämfört med 2019.

Utfallet för 2023 är 1437 CO₂/årsarbetskraft, jämfört med 2019 års utfall på 1217 CO₂/årsarbetskraft. Detta innebär en höjning av utsläppen med 18 procent.

Indirekt miljöpåverkan

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

Inköp av varor och tjänster
 Utbildning
 Forskning
 Samverkan och nyttiggörande

Ange inom vilka kategorier mål har upprättats för indirekt miljöpåverkan:

Upphandling
 Kärnverksamhet

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för aktiviteter med en indirekt betydande påverkan på miljön?

4. Försvarshögskolan ska årligen öka andelen upphandlingar med hållbarhetskrav mätt i ekonomiskt värde.
5. Försvarshögskolan ska arbeta med utbildning, kommunikation och samverkan kopplat till miljö och hållbar utveckling.

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

4. Inköp av varor och tjänster:

Upphandlingspolicyn har reviderats, och uttrycker på ett tydligare vis högskolans avsikt att upphandling ska bidra till hållbar utveckling. Under året har miljöcontrollern varit delaktig i att säkerställa att relevanta miljökrav ställts i bl.a. upphandling av catering och café. Arbete har också påbörjats för att ta fram mer effektiva rutiner för hur miljö- och hållbarhet ska inkluderas i upphandling och inköp. Miljöcontroller och upphandlare har deltagit i workshops och föreläsningar om upphandling och hållbarhet för att kompetensutveckla.

5. Utbildning, kommunikation och samverkan:

Miljöledningsarbetets uppdrag att hantera den indirekta miljöpåverkan knyter an till Försvarshögskolans ansvar som lärosäte att i enlighet med högskolelagen främja hållbar utveckling i utbildningen. Under året har en nystart gjorts i arbetet med att inkludera hållbarhetsperspektivet i den högskolepedagogiska utbildningen, som är obligatorisk för alla undervisande lärare på FHS. Inom ramen för högskolepedagogik har också ett samtalsseminarium hållits om hållbar utveckling i högre utbildning, för att höja kunskapen och intresset för ämnet.

Försvarshögskolan har ett samarbete inom klimat och miljö med övriga myndigheter inom försvarssektorn. Inom detta samarbete arrangerades under 2023 en miljökonferens för anställda inom sektorn. Vid konferensen

diskuterades bland annat betydelsen av att FHS utbildar inom miljö och hållbarhet i de militära utbildningarna som högskolan ansvarar för.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts

4. Inköp av varor och tjänster:

Uppföljningen av 2023 års upphandlingar visar att Försvarshögskolan ställt hållbarhetskrav i upphandlingar motsvarande 77 procent av det totala ekonomiska värdet av de upphandlingar som omfattas av upphandlingen. Detta är en minskning med 2 procent jämfört med år 2022, minskningen bedöms bero på att antalet avrop från statliga ramavtal var något lägre 2023.

5. Utbildning, kommunikation och samverkan:

Målet är kvalitativt och går inte att följa upp och mäta på samma vis som övriga mål. Målområdet är en del av ett kontinuerligt arbete för ständig utveckling. Under året har aktiviteter genomförts för att bredda och utveckla samverkan kring och integrering av miljö och hållbar utveckling på FHS. Exempel på åtgärder finns under fråga 6b.

Åtgärder - kunskap och IT

8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?

På kursen högskolepedagogik 1, som hålls två gånger per år och som alla nyanställda lärare ska gå har en föreläsning om hållbar utveckling hållits, för att uppmärksamma vikten av och lagkraven kring hållbar utveckling i högre utbildning och ett samtalsseminarium på temat har arrangerats (se också fråga 6b).

Anställda informeras om aktiviteter som konferenser och seminarier på temat miljö, klimat och hållbarhet. Under året har information också lagts ut om införandet av matavfallsinsamling, samt varför denna har införts.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

Utrymmen som toaletter är utrustade med rörelsesensorer för belysning. Under dagar och vissa tider, då mindre aktivitet sker i högskolans lokaler släcks belysningen automatiskt ned. Temperaturen i nyare lokaler styrs automatiskt via centralsystem. Skrivare som hyrs via en leverantör har energibesparingsåtgärder som ska minska energianvändningen ytterligare. Kontor och grupprum: Varje rumsmodul har takmonterade don för tillförsel av tilluft. Fastigheten är utförd med variabelflödessystem (VAV) vilket innebär att luftomsättningen är behovsstyrd. Lokaltemperaturen styrs via en givare i donet som automatiskt reglerar temperaturen i rummet genom att öka eller minska lufttillförseln. Rummet värms upp via radiator vid fasad. Hyresvärden Akademiska hus och Försvarshögskolan samarbetar kontinuerligt kring ventilation och värme, för att optimera klimatet för medarbetare och studenter utan att arbetsmiljön påverkas negativt. I lärosalar och grupprum känner rumsstyrningen automatiskt av hur många personer som vistas i rummet och reglerar luftflödet efter detta (CO₂-mätare).

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor?

Försvarshögskolan använder Zoom och Microsoft Teams. Kontinuerlig uppdatering och förbättring sker av mjukvara för olika typer av digitala möten. Utöver det finns verktyg (som FHS Play) för att möjliggöra livestreaming av föreläsningar och lektioner på distans. Zoom har numera en direktkoppling till FHS Play så att det ska vara lättare för lärare att spela in och publicera sina föreläsningar. Försvarshögskolan har utrustat många mötesrum och samtliga undervisningssalar till Zoom-rum och under 2023 inleddes ett arbete att också anpassa rummen till Teams. Syftet är att det ska vara enkelt och intuitivt att genomföra undervisning eller möten som hybrid, när det finns behov av det. Arbete och undervisning på distans har även inneburit att högskolan i högre grad erbjudit utbildningar/frågestund med IT-pedagoger om digitala mötesverktyg. Högskolan har också underlättat för möten hemifrån genom att dela ut webbkameror och headsets och "puckar" till anställda. I Försvarshögskolans lokaler i Karlstad har en studio byggts för att kunna hålla föreläsningar och andra möten av god kvalitet, och därmed minska behovet av resor mellan Karlstad och Stockholm.

Kommentar

11. Kommentar om del 1 i redovisningen

Ingen kommentar.

Del 2. Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp från tjänsteresor och transport

Total mängd CO₂ (kg) och per årsarbetskraft

1.1a Flygresor under 50 mil: 46 762,2

1.1b Bilresor: 25 111,7

1.1c Tågresor: 255

1.1d Bussresor: 286,4

1.1e Maskiner och övriga fordon: 4 697

1.3 Flygresor över 50 mil: 301 856,7

1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid 1.1a-e (exklusive flygresor över 50 mil): 77112,3

Summering av utsläpp från tjänsteresor (1.1a-d och 1.3)

Mängd CO₂ (kg): 374 272

Mängd CO₂ per årsarbetskraft (kg): 901,86

Beskrivning av insamlat resultat

1.4 a) Beskriv vad som påverkat resultatet i positiv riktning

Som beskrivits under fråga 6a har Försvarshögskolan år 2023 gjort en genomgång gjorts av högskolans metod att beräkna utsläpp från flygresor. Tidigare år har Försvarshögskolan redovisat alla utsläpp från flygresor som tjänsteresor. I dessa utsläpp har det dock ingått en stor andel resor genomförda av studenter och kursdeltagare eftersom FHS arrangerar gruppresor som en del i vissa utbildningar. Efter genomgången har dessa resor sorterats bort ur den redovisade statistiken. Detta har lett till att FHS redovisade utsläpp för tjänsteresor/årsarbetskraft år 2023 är avsevärt lägre än tidigare år.

Försvarshögskolan kommer parallellt med denna uppföljning fortfarande arbeta med målsättningen till 2025 som grundar sig på de totala resorna som högskolan genomför, alltså både tjänsteresor och studentresor.

1.4 a) Beskriv vad som påverkat resultatet i negativ riktning

Innan metodförändringen för 2023 års redovisning genomfördes gjorde Försvarshögskolan en genomgång av tjänsteresor respektive studentresor på 2022 års statistik. 2022 års siffror för utsläpp från enbart tjänsteresor gav utfallet 653,5 CO₂/åa. 2023 års utfall på 901,8 CO₂/åa innebär alltså en ökning med 38

procent. Det är svårt att bedöma vad det ökade resandet beror på, detta kan behöva undersökas närmare i dialog med högskolans institutioner.

1.4 b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa:

Sannolikt saknas en del resor i statistiken, exempelvis om de inte bokats genom resebyrån. Också en del resor utomlands med lokala färdmedel saknas troligtvis i statistiken, precis som en del resor med exempelvis kollektivtrafik inrikes. Det är ett pågående utvecklingsarbete på FHS att förbättra styrning till avtal med leverantörer och till resebyrån.

En skillnad jämfört med föregående års redovisning är att utsläpp från passagerarfärjor finns med under posten maskiner och övriga fordon. Dessa utsläpp inkluderas dock inte i summeringen, då rapporteringssystemet ej medger detta.

1.5 Hur är uppgifterna framtagna?

Statistik över koldioxidutsläpp och antal resor för de olika reseslagen har levererats till FHS från resebyrån eller från avtalad leverantör. Statistik över resor med egen bil i tjänst har hämtats från Primula. För beräkning av koldioxidutsläpp från dessa resor användes Naturvårdsverkets klimatverktyg där uppgifter om antal kilometer och Trafikanalys underlag för sammansättning av den svenska fordonsflottan 2022 (senast tillgängliga uppgifter) användes som underlag.

1.6 Uppföljningsmått i svaren på frågorna är baserade på:

Leverantörsuppgifter

Energianvändning

2.1 a) Verksamhetsel - årlig energianvändning i kilowattimmar (kWh) totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter

Verksamhetsel: 941 213 kWh

2.1 b) Övrig energianvändning - årlig energianvändning i kilowattimmar (kWh) totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter

Fastighetsel: 205 723 kWh

Värme: 1 479 475,6 kWh

Kyla: 302 578 kWh

Summering av energianvändning (2.1a-b): 2 928 989,6 kWh

Mängd kWh per kvadratmeter: 138,5

Energianvändning utanför lokaler

Energianvändning utanför lokaler: 0 kWh:

Normalårskorrigerering

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad? Ja

Andel förnybar energi

Verksamhetsel: 100 %

Fastighetsel: 100 %

Värme: 74 %

Kyla: 100 %

Eventuell Energianvändning utanför lokaler: 0

2.3 Sammanlagd andel förnybar energi av den totala energianvändningen: 87 %

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens gällande avtal?

Ja

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare?)

Ja. Försvarshögskolan har sedan 2018 ett grönt hyresavtal med fastighetsägaren Akademiska hus, där det finns reglerat att parterna tillsammans ska samverka för att minska fastighetens miljöpåverkan, bland annat genom minskad energianvändning. En del av samverkan är det fortsatta bytet till LED-belysning och samarbete kring optimering av drifttider.

Beskrivning av insamlat resultat

2.6 a) Beskriv vad som påverkat resultatet i positiv riktning (*flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar*)

Medvetenhet kring energianvändning som uppstod under 2022 spelar sannolikt roll för att energianvändningen fortsatt ligger på bra nivå. Samarbete med Akademiska hus bör också vara en viktig faktor.

2.6 a) Beskriv vad som påverkat resultatet i negativ riktning

Den totala energianvändningen är högre än 2022. Huvudsaklig orsak bedöms vara att en av fastigheterna som Försvarshögskolan hyr i Stockholm renoverades under 2022. När fastigheten togs i bruk under 2023 ökade energianvändningen till följd av ett ökat antal brukare i lokalen, samt ökad ventilering under en period för att rena luften efter renoveringen.

I övrigt finns inga tydliga trender som pekar på ökad energianvändning i de fastigheter som högskolans verksamheter använder.

2.6 b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa:

Försvarshögskolan delar lokaler med andra hyresgäster, både i Stockholm och i Karlstad. Energinvändningen är därför till viss del uppskattad utifrån schabloner av högskolans andel av lokalytan.

Uppgifter om yta från Akademiska hus lämnas sedan 2018 i BRA istället för LOA, med större lokalyta som följd. Försvarshögskolan har fortsatt att använda LOA i de gamla förhyrningarna med den nyare förhyrningarna mäts i BRA. Detta för att få en rättvisande jämförelse med tidigare år.

2.7 Hur är uppgifterna framtagna?

Statistiken är framtagen av Försvarshögskolans hyresvärdar, Akademiska hus i Stockholm och Kåpan i Karlstad.

Försvarshögskolan delar lokaler med andra hyresgäster både i Karlstad och i Stockholm. Det är därför inte möjligt att mäta högskolans faktiska energianvändning i dessa lokaler och energistatistiken tas fram av fastighetsägaren utifrån en schablon.

Miljökrav i upphandlingar

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

Totalt antal: 145 st

Antal med miljökrav: 62 st

Andel med miljökrav: 43 %

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärden där energikrav enligt förordningen (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, byggnader och tjänster har ställts

Antal upphandlingar över tröskelvärden: 1 st

Kommentar till redovisningen av antal upphandlingar över tröskelvärden:

Försvårshögskolan har avropat kontrakt för alla upphandlingar över tröskelvärden förutom i två fall där högskolan gjort avsteg och genomfört egna upphandlingar genom öppet förfarande, där Försvårshögskolan har ställt egna miljökrav.

I Försvårshögskolans egen upphandling av bibliotekssystem ställdes krav på ISO14001 el. EMAS miljöledningssystem.

I högskolans egen upphandling av catering och café ställdes krav på matsvinn, avfallshantering, elförbrukning, krav på caterings utensilier, krav på EU Ecolabel, Nordisk miljömärkning svanen, Bra Miljöval eller motsvarande för städ och disk, ekologiskt och ansvarsfull odling m.m. samt följande energikrav för varuautomater (option), se nedan.

Energiprestanda: Leverantören ska på begäran kunna inkomma med testresultat för sina maskiner enligt Standard för energiförbrukning för varuautomater EN 50597 eller likvärdigt.

Energisparfunktion: Varuautomaterna ska vara utrustade med energisparfunktion (som aktiveras mellan kundbesök) för att sänka elförbrukningen. Leverantören ska på begäran kunna inkomma med bevis, exempelvis produktblad med teknisk specifikation, som visar att kravet är uppfyllt eller företagsintyg om att automaterna levereras med aktiverad energisparfunktion.

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, byggnader och tjänster inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärden, ange skälen för det.

Enligt inköpsförordningen ska statliga myndigheter endast köpa produkter, tjänster och byggnader med hög energieffektivitetsprestanda, förutsatt att detta är förenligt med kostnadseffektivitet, ekonomisk genomförbarhet, hållbarhet i vidare bemärkelse, teknisk lämplighet och tillräcklig konkurrens. FHS har gjort bedömningen att förordningen inte var tillämplig på bibliotekssystemsupphandlingen, då det är en IT-tjänst (site license) och energieffektivitetsprestanda inte är aktuellt.

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader?

Nej.

Om nej, ange skälen för det:

Det ligger i både FHS och Akademiska hus intresse att den senaste mest energisnåla utrustningen nyttjas, i såväl fastighetsdel som när allmänbelysning installeras. FHS har tecknat ett nytt hyresavtal med Kungliga tekniska högskolan som är FHS hyresvärd men som i sin tur hyr av Akademiska hus.

FHS har inte gjort inköp av byggnader under 2023.

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av registrerade upphandlingar och avrop per år

Totala värdet: 103 089 985,71 kr

Värdet med miljökrav: 79 260 852,14 kr

Andel med miljökrav: 77 %

Beskrivning av insamlat resultat

3.5 a) Beskriv vad som har påverkat resultatet i positiv riktning

Försvårshögskolan har under de senaste åren arbetat med att ställa mer hållbarhetskrav i upphandlingar. Dessutom har de statliga ramavtalen också mer hållbarhetskrav i sina ramavtal än tidigare.

Nästan samtliga av högskolans upphandlingar och avrop görs från statliga ramavtal. Negativa siffror på resultatet, i förhållande till tidigare år, kan förklaras med att antalet avrop från statliga ramavtal är något lägre 2023.

Majoriteten av Försvårshögskolans upphandlingar över tröskelvärdet innehåller miljökrav. Exempel på egna upphandlingar där omfattande miljökrav har ställts är Blommor & buketter, Tryckeritjänster och Catering och Café.

För kännedom; Av Försvårshögskolans IT-inköp för 2023, som totalt uppgår till 36 996 697,71 SEK, har FHS gjort IT inköp med miljökrav för 31 574 540,09 SEK vilket motsvarar 85 % (IT miljökrav i procent).

3.5 a) Beskriv vad som har påverkat resultatet i negativ riktning

Ingen kommentar.

3.5 b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa:

Försvårshögskolan har en bra rutin för hur statistiken ska tas fram på ett enhetligt vis från år till år, så för närvarande finns inget behov av åtgärder.

3.6 Hur är uppgifterna framtagna?

Samtliga direktupphandlingar, övriga upphandlingar samt avrop från ramavtal har slagits ihop per leverantör. En lista över utbetalningar över 100 000 kr per leverantör har tagits fram från ekonomisystemet som jämförs med högskolans upphandlingsverktyg e-avrop och intern upphandlingsmapp för 2023, där det går att urskilja om miljökrav ställts vid upphandlingar.

Frivilliga frågor

Frågor om antal resfria möten och antal tjänsteresor

Antal resfria/digitala möten totalt: 25500 (st)

Per årsarbetskraft: 61,4/å.a.

Antal tjänsteresor: 3167 st

Per årsarbetskraft: 7,6/å.a.

Förklaring till resultatet - antal digitala möten och antal tjänsteresor

Hur är uppgifterna framtagna?

Leverantörsuppgifter och uppskattning.

Antalet resor med hyrbilar beräknades enligt antagandet att varje bilhyra representerade en resa tur och retur. Resor till/från flygplatser togs bort då dessa antogs tillhöra en flygresa. Samma antagande gjordes för taxiresor.

Beskrivning av insamlat resultat:

Antalet genomförda resor som redovisas i denna rapportering skiljer sig inte nämnvärt från antalet redovisade resor 2022. Siffrorna är dock inte jämförbara eftersom förra årets flygresor inkluderade student/deltagarresor, vilka har exkluderats för 2023. Detta innebär att det faktiska antalet flygresor har ökat under 2023, vilket också jämförbar flygstatistik som redovisats under fråga 1.4a visar.

Antalet redovisade digitala möten har minskat med drygt 20 procent enligt den statistik som finns att tillgå. Statistiken är dock relativt osäker, men kan antas visa en trend om sjunkande användning av digitala möten. Orsaken är svår att ange, men sannolikt är att anställda väljer att vara på kontoret för att delta i möten på plats i större utsträckning än under pandemiåren. Den stora utmaningen för Försvarshögskolan är att skapa incitament för att byta ut långväga resor mot digitala möten, enligt de vanor som skapades under pandemin.

Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa:

Antalet digitala möten är framtagna med leverantörsstatistik. Ett problem med statistiken är att det inte går att se huruvida det är personalmöten eller lärarledd undervisning eller möten mellan studenter.

Teamsstatistiken går bara att se 180 dagar bakåt, varför en rapport för sex månader har använts för att beräkna statistiken på helår. Precis som med Zoom går det inte att se om det är möten med studenter eller personalmöten. För 2024 är avsikten att ta ut Teamsstatistik både vid halvårsskifte och årsskifte för att få så korrekta uppgifter som möjligt.

Försvarshögskolan använder inte längre Skype och kan därmed inte se eventuella Skypemöten anställda blivit inbjudna till. Inte heller telefonkonferenser rapporteras eftersom det är svårt att ta fram statistik för dessa.

Frågor om energi

Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för energieffektiviseringsarbete?

Nej.

Producerar myndigheten egen förnybar energi?

Nej.

Frågor om avrop

Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav utöver ramavtalets krav, där så har varit möjligt?

Ja.

Om ja, ange vilka ramavtal det gäller, omfattning i kronor och antal, samt vilka miljökrav som har ställts:

1. Datacenterlösningar med avtalsnummer dnr 23.3- 5432-19 (ett avrop genom förnyad konkurrensutsättning med FHS dnr AVT 20/2023) Datacenter omfattar 6 035 756 SEK för 2023.

Miljökrav:

- Leverantör ska ha möjlighet att komplettera och tillhandahålla reservdelar kopplade till befintliga produkter.

- Miljö- och återvinningskoncept: Det är viktigt att Leverantören kan säkerställa att hårdvara inte hamnar på ställen i världen där hälso- och/eller miljöfarlig återvinning sker. Leverantör ska i sitt sortiment tillhandahålla produkter som har effektiv och hållbar elförbrukning.

- Livscykel – ett proaktivt förhållningssätt: Leverantör ska, garantera minst fem (5) års support på produkter ur ett livscykelperspektiv. Leverantör ska inta ett proaktivt förhållningssätt och löpande förse FHS med uppdaterad information avseende ny teknik och nya produkter. Information om utgående produkter ska meddelas FHS snarast, dock senast 30 dagar efter det att Leverantör tagit del av informationen. Information om ersättningsprodukter ska lämnas vid samma tillfälle.

- Engagemang i hållbarhetsfrågor: För FHS är det viktigt att samarbeta med leverantörer som engagerar sig i hållbarhetsfrågor. Varumärkesägarna har stor

möjlighet till inflytande över de faktiska förhållandena i tillverkningsledet och har i vissa fall egna fabriker.

Leverantör ska engagera sig aktivt i branschinitiativ med syfte att samarbeta med varumärkesägarna kring hållbarhetsfrågor samt sprida information och kunskap för att gemensamt lyfta branschen inom just hållbarhet.

Anbudsgivarna ombads besvara följande:

- Beskriv kortfattat engagemanget i branschinitiativ kring hållbarhetsfrågor
- Beskriv kortfattat hur arbetet med att sprida information och kunskap för att gemensamt lyfta branschen inom just hållbarhet
- Beskriv kortfattat hur uppföljning av effekterna av engagemanget i branschinitiativ kring hållbarhetsfrågor sker

2. Städtjänster - Stockholms län med avtalsnummer Dnr 23.3 -5228-20 (ett avrop genom förnyad konkurrensutsättning FHS dnr AVT 62/2023) Städtjänster omfattar 424 637,50 SEK för 2023.

Miljökrav:

Städmaterial och metoder: Leverantören ska sträva efter att använda tekniker och metoder som tillgodoser FHS inriktning att minska negativ påverkan på miljön. Leverantören ska i sitt utförande av uppdraget, så långt det är möjligt, använda miljömärkta produkter. Kräver en metod en särskild produkt, där miljömärkt produkt inte finns att tillgå, ska leverantören välja en så miljövänlig produkt som möjligt, som finns på den svenska marknaden.

3. Klienter och tillbehör med avtalsnummer Dnr 23.3 -8108-19 (Ett avrop genom förnyad konkurrensutsättning; FHS dnr Ö 833/2022.) Klienter och tillbehör, omfattar 19 615 3336,07 SEK för 2023.

Miljökrav:

- Krav på att uppackning och omhändertagande av emballage
- Samtliga produkter, för vilka det är relevant, ska uppfylla kraven i senaste versionen av TCO-certifiering och Epeat eller likvärdigt.
- Livscykeln för klienter vill FHS hålla på minst tre (3) år.
- Krav på tjänst för återtagande - miljö- och återvinningskoncept; Leverantör ska ha en sammanhållen miljöproduktion (livscykelhantering samt återtag/skrotning av hårdvara) kopplad till ett återvinningskoncept. Leverantör ska säkerställa att hårdvara inte hamnar på platser i världen där hälso- och miljöfarlig återvinning sker. Leverantören ska kunna erbjuda en återtagstjänst för klientutrustning som inte längre är brukbar inom FHS. Leverantören ska kunna återrapportera kring miljöpåverkan kopplat till tjänsten.

Försvvarshögskolan